

UTTANRÍKIS- OG VINNUMÁLARÁÐIÐ

Dagfesting: 26. maí 2023
Mál nr.: 23/11758
Málsviðgjört: EFR
Ummælistíð: -
Eftirkannað: 25. maí 2023

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í lögtingslóg um avmarkandi tiltøk í sambandi við atgerðir móti Ukraina

(Víðkaðar heimildir at áseta reglur um avmarkandi tiltøk)

§ 1

Í lögtingslóg nr. 90 frá 17. maí 2022 um avmarkandi tiltøk í sambandi við atgerðir móti Ukraina, verður § 1, stk. 2 strikað.

§ 2

Henda lögtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjörd.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Løgtingið samtykti tann 6. mai í fjør løgtingslóg um avmarkandi tiltøk í sambandi við atgerðir móti Ukraina. Við lógini fekk landsstýrismaðurin heimild at áseta nærri reglur um avmarkandi tiltøk móttvegis Russlandi og Hvítarusslandi, sum eru samtykt av millumtjóða felagsskapum, ella sum hava breiða millumtjóða undirtøku.

Tiltøkini, sum Føroyar síðani hava sett í verk við kunngerð, eru grundað á avmarkandi tiltøk, sum ES, Noreg og onnur hava sett í verk sum aftursvar móti Russlandi og Hvítarusslandi, við tí endamáli at leggja trýst á londini at steðga krígunum, sbr. kunngerð nr. 105 frá 23. juni 2022.

Tá lógaruppskotið frá landsstýrinum varð samtykt tann 6. mai 2022, var hetta tó við einum broytingaruppskoti um, at tiltøk, sum kunnu ávirka fiskivinnuavtalur við onnur lond, ella sum avmarka útflutning av fiskavørum og matvørum, ikki kunna setast í verk uttan við heimild í serstakari løgtingslóg, sbr. § 1, stk. 2.

Av tí at avmarkandi tiltøk kunnu fevna um eina røð av avmarkingum fyri privat, vinnuligt og alment virksemi, kann ein avleiðing av ásetingini í § 1, stk. 2 vera, at Føroyar eftir galdandi leisti ikki kunnu seta somu tiltøk í verk, sum t.d. ES hevur sett í verk.

Tí verður skotið upp at strika hesa avmarking í løgtingslógini.

1.2. Galdandi lóggáva

Eftir galdandi løgtingslóg hevur landsstýrismaðurin sambært § 3 heimild at áseta nærri reglur um avmarking fyri útflutning av m.a. vørum og tænastrum. Sambært § 4 er heimild at áseta nærri reglur um frysting av ognum, og sambært § 5 er heimild at seta tiltøk í verk á øðrum økjum enn teimum, sum eru nevnd í §§ 3 og 4.

Heimild er tó ikki at seta í verk avmarkandi tiltøk, sum kunnu ávirka fiskivinnuavtalur við onnur lond, ella sum avmarka útflutning av fiskavørum og matvørum, sbr. § 1, stk. 2.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Lógaruppskotið hevur til endamáls at víðka heimildirnar at seta í verk avmarkandi tiltøk móti Russlandi og Hvítarusslandi, sum aftursvar í sambandi við atgerðirnar móti Ukraina. Hetta verður gjørt við at strika § 1, stk. 2.

Møguligar avgerðir um at steðga týðandi búskaparligum samstarvi við onnur lond, eru sera álvarsom stig, sum kunnu hava avleiðingar fyri búskapin, samfelagið og vinnuna. Slík tiltøk verða mett at hava stóran uttanríkispolitiskan týðning, og tí ráðførir landsstýrismaðurin seg við Løgtingsins Uttanlandsnevnd um ítökiligu ætlaðu tiltøkini, áðrenn tey verða sett í verk við heimild í løgtingslógini, sbr. § 54 í løgtingslóg um Stýrisskipan Føroya.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Sambært § 1, stk. 2 í galdandi løgtingslóg er ikki heimild at seta í verk avmarkandi tiltøk, sum kunnu ávirka fiskivinnuavtalur við onnur lond, ella sum avmarka útflutning av fiskavørum og matvørum.

Lógaruppskotið hevur til endamáls at víðka heimildirnar at seta í verk avmarkandi tiltøk móti Russlandi og Hvítarusslandi, sum aftursvar í sambandi við atgerðirnar móti Ukraina, og verður hetta gjørt við at strika § 1, stk. 2.

Verða slík tiltøk sett í verk við heimild í løgtingslógini og verða tey mett at hava stóran uttanríkispolitiskan týdning, ráðførir landsstýrismaðurin seg við Løgtingsins Uttanlandsnevnd frammanundan, sbr. § 54 í løgtingslóg um Stýrisskipan Føroya.

1.5. Ummæli og ummælisskjal

Uppskotið hevur ikki verið til ummælis.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Uppskotið hevur ikki beinleiðis fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur.

Kortini kann tað fáa avleiðingar fyri inntøkumøguleikarnar hjá bæði landi og kommunum, um heimildirnar í løgtingslógini verða brúktar til at seta tiltøk í verk, sum avmarka inntøkur frá t.d. havnargjöldum og vøru- og tænastuveitingum.

Við at seta í gildi tiltøk móti m.a. Russlandi og Hvítarusslandi á somu økjum sum ES, er ein vandi fyri, at møgulig móttiltøk hjá hesum londum eisini fara at fevna um Føroyar.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Uppskotið hevur ikki beinleiðis umsitingarligar avleiðingar fyri land ella kommunur.

Kortini kann tað fáa umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur, um heimildirnar í løgtingslógini verða brúktar til at seta fleiri avmarkandi tiltøk í verk, sum skulu avmarka ávíst virksemi ella hava eftirlit við, um brot verður framt á nýggj avmarkandi tiltøk.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Verða heimildirnar í løgtingslógini brúktar til at seta fleiri avmarkandi tiltøk í verk, sum skulu avmarka ávíst vinnuligt virksemi, knýtt at fiskiveiðuavtalum, sum Føroyar hava við onnur lond, ella sum hava ávirkan á matvøruútflutning, fær hetta sannlíkt neiligar avleiðingar fyri vinnuna.

Við at seta í gildi tiltøk móti m.a. Russlandi og Hvítarusslandi á somu økjum sum ES, er harumframt ein vandi fyri, at møgulig móttiltøk hjá hesum londum eisini fara at fevna um Føroyar, og kann hetta eisini fáa neiligar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Uppskotið hevur ikki beinleiðis avleiðingar fyri serstøk øki í landinum. Verða heimildirnar í løgtingslógini brúktar til at seta fleiri avmarkandi tiltøk í verk, sum skulu avmarka ávíst vinnuligt virksemi, knýtt at fiskiveiðuavtalum, sum Føroyar hava við onnur lond, ella sum hava ávirkan á matvøruútflutning, kann hetta fáa avleiðingar fyri tey øki í landinum, har slíkt virksemi er.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Fiskiveiðusáttmálin millum Føroyar og Russland kom í gildi í 1977. Verða heimildirnar í løgtingslógini brúktar til at seta fleiri avmarkandi tiltøk í verk, sum skulu avmarka virksemi,

sum hevur týðning fyri fiskiveiðusáttmálan, verður sett um ítøkiligu avleiðingarnar í hvørjum einstøkum føri.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Mett verður, at uppskotið er í samsvari við *Hoyvíkssáttmálan* (Sáttmáli millum stjórn Íslands, øðrumegin, og stjórn Danmarkar og Føroya landsstýri, hinumegin), *Evropeiska mannarættindasáttmálan*, sbr. anordning nr. 136 af 25. februar 2000 om ikrafttræden for Færøerne af lov om den europæiske menneskerettighedskonvention, og *Sáttmála Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek*, sbr. bekendtgørlse nr. 35 af 15. september 2006 om rettigheder for personer med handicap. Sí eisini løgtingsmál 136/2021 og pkt. 2.8.2 um evropeiska mannarættindasáttmálan.

2.9. Markaforðingar

Verður § 1, stk. 2 strikað, soleiðis sum skotið verður upp, kunnu Føroyar í størri mun seta somu avmarkandi tiltøk í verk, sum onnur ES-lond, EBS-lond og harvið eisini Norðurlond. Við hesum kunnu avmarkingarnar fyri ávíst virkseml í Føroyum í størri mun líkjast teimum í øðrum Norðurlondum.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv

Uppskotið hevur ikki fleiri ásetingar um sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv enn tað, sum longu er galdandi eftir løgtingslóg um avmarkandi tiltøk í sambandi við atgerðir móti Ukraina. Verða heimildirnar sambært uppskotinum brúktar at seta fleiri tiltøk í verk, verður tó eisini heimild at áseta reglur um revsing fyri brot á hesi tiltøk.

2.11. Skattir og avgjöld

Uppskotið hevur ikki ásetingar um skattir ella avgjöld.

2.12. Gjöld

Uppskotið hevur ikki ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Galdandi reglur hava ásetingar um fráboðanarskyldu hjá likamligum og lögfrøðiligum persónum, stovnum, myndugleikum og øðrum, fyri at halda ásetingarnar í hesi løgtingslóg. Verða heimildirnar sambært uppskotinum brúktar at seta fleiri tiltøk í verk, verður henda skylda somuleiðis víðkað til onnur øki.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Galdandi løgtingslóg heimilar landsstýrismanninum at áseta nærri reglur um tiltøk, sbr. §§ 3-5. Verða heimildirnar sambært uppskotinum brúktar at seta fleiri tiltøk í verk, er tað landsstýrismaðurin í uttanríkis- og vinnumálum, sum ásetur nærri reglur sambært hesi løgtingslóg.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið geveur ekki myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Lógaruppskotið verður ekki mett at hava aðrar avleiðingar enn tær, sum eru nevndar omanfyri.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosíalar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1

Mett verður, at § 1, stk. 2 eigur at verða strikað fyri at tryggja, at heimild er at seta somu tiltøk í verk sum eitt nú ES.

Í viðmerkingunum til § 1, stk. 2 í álitinum frá meirilutanum í Løgtingsins Uttanlandsnevnd til løgtingsmál nr. 136/2021 stendur soleiðis:

“Broytingaruppskotið verður sett inn í lógina fyri at nágreina, at lógin ikki gevur landsstýrismanninum heimild at seta tiltøk í verk, sum møguliga kunnu ávirka fiskivinnuavtalur við onnur lond. Broytingaruppskotið avmarkar sostatt møguleikan fyri at seta møgulig tiltøk um havnastongsul fyri fiskiskip í verk, um hesi kunnu ávirka slíkar fiskiveiðiavtalur. Meginparturin av føroyska útflutninginum er fiskavørur. Tiltøk, sum kunnu ávirka føroyskan matvøruútflutning eru tí eitt so týðandi stig, at Løgtingið eigur at samtykkja hetta.”

Verður § 1, stk. 2 í løgtingslógini strikað, soleiðis sum skotið verður upp, verður mettt, at §§ 3 og 5 í løgtingslógini eisini geva heimild til, at landsstýrismaðurin kann seta reglur um t.d. havnastongsul fyri fiskiskip í verk við kunngerð.

Møguligar avgerðir um at steðga týðandi búskaparligum samstarvi við onnur lond, eru sera álvarsom stig, sum kunnu hava avleiðingar fyri búskapin, samfelagið og vinnuna. Slík tiltøk verða mettt at hava stóran uttanríkispolitiskan týðning, og tí ráðførir landsstýrismaðurin seg við Løgtingsins Uttanlandsnevnd um ítøkiligum ætlaðu tiltøkini, áðrenn tey verða sett í verk við heimild í løgtingslógini, sbr. § 54 í løgtingslóg um Stýrisskipan Føroya.

Til § 2

Áseting um gildiskomu, har skotið verður upp, at løgtingslógin fær gildi dagin eftir, at hon er kunngjörd.

Uttanríkis- og vinnumálaráðið, 26. mai 2023

Høgni Hoydal
landsstýrismaður

/ Herálvur Joensen

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Javntekstur